

vejende belyst ud fra Pakistan og Iran.

De mange skematiske oversigter og tabeller samt kildehenvisningerne er bogens styrke.

Kr. M. Jensen

Desmond A. Gillmor:

AGRICULTURE IN THE REPUBLIC OF IRELAND
(Geography of world agriculture, 7).
Budapest 1977, 201 s., ill., 25 cm,
\$ 13.00. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Udviklingen af Irlands landbrug gennem de sidste 300 år er et meget interessant eksempel på menneskets udnyttelse af nogle vanskelige naturforhold under skiftende politiske betingelser.

Det nære britiske marked under den første del af industrialiseringen skabte god afsætning på landbrugsvarer, og det medførte en stor vækst i den irske befolkning fra 2,5 mio. i begyndelsen af 1700-tallet til 8,5 mio. i 1840. Hungerårene i 1840'erne, udvandringerne, opdelingen i alt for små ejendomsenheder, vanskelighederne med at konkurrere på fødevaremarkedet og udviklingen frem mod 1970'erne, hvor Irland i alt kun havde ca. 4 mio. indbyggere (Eire ca. 3 mio.) - alt dette behandles i de indledende kapitler. Dernæst gennemgår forfatteren de enkelte afgrøder og husdyr ved hjælp af diagrammer og kort over udbredelsen. Græslandet er helt dominerende med 85-90% af landbrugsarealet, men afgrødefordelingen på de resterende 10% er meget varierende fra egn til egn, ligesom husdyrholdet også giver muligheder for at opdele Eire i produktionsregioner. Endelig afsluttes bogen med at præsentere en regionalisering på grundlag af dækningsbidragene for afgrøder og animalske produkter.

Mange træk i udviklingen siden 1920'erne er parallelle med danske forhold fx afhængigheden af det britiske marked, statsstøtten i årene fra 1958 til indgangen i EF,

forventningerne til det større marked i Europa osv. - men den store forskel fra Danmark ligger i de klimatiske betingelser, der binder Eire til græsbruget og kvægavlen.

Kr. M. Jensen

Porter W. McDonnell:

INTRODUCTION TO MAP PROJECTIONS
New York 1979, VII, 174 s., ill.,
28 cm, S.Fr. 34, -. Marcel Dekker Inc.

Inden for mange felter af geografien foreligger der i stigende omfang måleresultater fra forskellige dele af verden og dermed en interesse i at sammenligne forskellige fænomener i global skala. Vurderingen af den valgte kortprojektion bør foretages med omhu hvad enten det gælder tolkning af andres resultater eller indplotning af egne på kort i lille målestok.

Bogen udgør et nyttigt redskab til vurdering af forskellige kortprojektioner. Den indeholder en række gennemregnede eksempler og opgaver med løsninger, hvilket gør den egnet til selvstudium. Projektionerne inddeler efter deres egenskaber i forhold til standardparallel eller i: Afstandstro, arealtro og retningstro. UTM-projektionen behandles i et særskilt kapitel. Appendix 3 rummer en nyttig oversigts-tabel, som resumerer projektionernes vigtigste egenskaber. Endelig findes i bogen anvisninger på beregning af rektangulære koordinater ved hjælp af lommeregnerne HP 25 og Texas SR-56.

B. Hasholt

R.R. Rogers:

A SHORT COURSE IN CLOUD PHYSICS
Oxford 1979, XII, 235 s., ill. 21
cm, \$ 13.75. Pergamon Press Ltd.

Bogen indleder med et kapitel om tør lufts termodynamik, hvorefter effekten af vanddamp behandles. I følgende kapitler behandles nedbørs-

dannelsen detaljeret. I den sidste del behandles spændende emner som vejr-radar, vejrændring forårsaget af menneskelig indflydelse og numeriske skymodeller. Bogen er vel-skrevet og forståelig for læsere med nogen matematisk baggrund; der er opgaver efter de enkelte kapitler. Bogen vil være velegnet som introduktion for studerende, som ønsker at gå videre med dette spændende emne.

B. Hasholt

M. Mufakharul Islam:

BENGAL AGRICULTURE 1920-1946
A quantitative study.
Cambridge 1978, XIV, 283 s., 23 cm,
£ 12.50. Cambridge University Press.

'Bengal Agriculture 1920-1946' indledes med en god, lille oversigt over gængse udviklingsøkonomiske teorier. Da basis for en bedømmelse af disse må være ordentlige data, gøres der derefter et forsøg på at revidere disse for Bengalens dyrkede arealer og deres høstudbytter. Ud fra disse søges derefter grunde-ne fundet, til at der i perioden næsten ingen udvikling fandt sted. Efter grundig matematisk-økonomisk behandling kommer forfatteren til det resultat, at det sandsynligvis var mangel på valide, tekniske løsninger, som stoppede udviklingen, hvorimod han skarpt afviser årsager som fx manglende prisbevidsthed etc. Der er tale om et grundigt og interessant arbejde, som fortjener at overvejes, bl.a. i forbindelse med det danske bistandsarbejde i Bangladesh.

Sofus Christiansen

A. G. Wilson & M. J. Kirby:
MATHEMATICS FOR GEOGRAPHERS AND
PLANNERS - 2.ed.

Oxford 1980, XV, 408 s., 24 cm,
indb. £ 12.50, paperback £ 6.95.
Oxford University Press.

Anden udgave af bogen er i alt væsentligt et genoptryk af den tidli-

gere anmeldte udgave. Opgavesamlingen er dog udvidet, og der er tilføjet et enkelt nyt kapitel, omhandlende "catastrophe theory and bifurcation", som fokuserer dels på analyse af systemer med springvise ændringer og dels på særlige egenskaber ved løsning af differentialligninger. Denne matematisk avancerede nyttilføjelse vil sikkert kun være til glæde for en meget begrænset skare af geografer.

Anette Reenberg

STUDIES IN THE LATEGLACIAL OF NORTH-WEST EUROPE:

Including papers presented at a symposium of the Quaternary Research Association held at University College London, January 1979.

Ed. by J.J. Lowe, J.M. Gray, J.E. Robinson.

Oxford 1980, 205 s., ill., 1 t. i lomme, 26 cm, £ 38,-. Pergamon Press.

Bogen indeholder 13 artikler præsenteret ved et Quaternary Research Association symposium, afholdt ved University College, London, januar 1979, omhandlende forskellige aspekter vedr. klimaændringer i perioden 14000-10000 år B.P. Vigtige europæiske klimaændringer udsplittedes i dette tidsrum, tilsyneladende styret af ændrede oceanografiske forhold. Nordvesteuropa er i denne henseende et særligt udsat område, da klimaet her er stærkt følsomt for ændringer i Golfstrømmens beliggenhed. Klimaændringerne 14000-10000 år B.P. medførte forskellige konsekvenser for det europæiske landområde. En vigtig konsekvens behandles af Mangerud, der redegør for Weichsel-isskjoldets varierende størrelse og forsøger at adskille klimatiske og topografiske årsager hertil. En anden vigtig artikel præsenteres af Watt, der diskuterer Europas vegetationshistorie i seneglacial. Klimaændringernes forskellige natur som funktion af geografisk beliggenhed eksemplificeres bl.a. ved yngre dryas,

der dels vises at være et specifikt europæisk fænomen, dels vises at være mest markant i Nordvesteuropa. Symposiebåndet indeholder desuden artikler spændende fra problemer vedr. tolkningen af pollen-observationer, C-14 datering, til diskussion af stratigrafisk inddeling. Bogens titel er måske lidt misvisende, idet 6 ud af 13 artikler drejer sig om Skotland og kun én, af Mangerud, om Skandinavien. Bogen præsenterer dog på udmærket vis en række vigtige problemstillinger vedr. perioden 14000-10000 og er en god inspirationskilde for både kvartærgeologisk, kvartærbiologisk, glacialmorfologisk og palaeoklimatologisk forskning.

Ole Humlum

Michael E. Vigdorichik:

SUBMARINE PERMAFROST ON THE ALASKAN CONTINENTAL SHELF

Boulder Colo. 1980, XIX 118 s., ill., 27 cm, \$ 24.50. Westview Press.

Forekomsten af permafrost under havbunden er fortrinsvis blevet kendt gennem prospektering efter olie og gas ud for arktiske kyster. Den ofte mere end 100 m dybe permafrost kan give store teknisk/praktiske problemer for olieudvindingen, men desuden er dens dannelse, alder og udbredelse blevet diskuteret ud fra paleogeografisk synspunkt. Dr. Vigdorichik har behandlet sidstnævnte problemer i et arbejde fra 1979, men uddyber nu i denne anden bog diskussionen om de paleogeografiske aspekter på shelfområdernes eksponering og niveauforhold under den seneste nedisning. Hovedopgaven er dog at opstille et computerbaseret system til bedømmelse af evt. forekomst og materialesammensætning af havbundspermafrost på shelfen ud for Alaskas nutidige kyst. Udgangsmaterialet er data om geologisk sammensætning af havbunden, saltholdighed, vandtemperatur og dybdeforhold, som

dokumenteres i et antal "source maps". Computerbearbejdningen leder via "derived maps" frem til prognoser om forekomster af havbundspermafrost, som forfatteren med tilfredsstillende resultater kontrollerer med kendte oplysninger om permafrost i Beaufort-havet. Forfatteren præsenterer sine resultater i kort samt i en overskuelig og udførlig tabel med en inddeling af Beauforthavets shelf med hensyn til de parametre, som er af betydning for dannelse og udbredelse af permafrost i shelfområdet. En udførlig bibliografi med bl.a. mange sovjetiske referencer afslutter bogen.

Harald Svensson

Brian D. Clark, Ronald Bisset & Peter Wathern:

ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT
A bibliography with abstracts.

London 1980, VI, 516 s., ill., 23 cm, £ 23.50. Mansell Publishing.

Måling af miljøpåvirkning er så aktuell og omfatter så mange problemer, at en håndbog som den foreliggende må være nyttig. Der gives en fylldig annoteret bibliografi delt op på hjælpemidler ved bestemmelsen, kriterier for og oversigt over metoder, og endelig afsnit der beskriver relationen til planlægning og praksis i udvalgte lande. En meget nyttig bog for fagfolk, der arbejder i dette nye felt.

Sofus Christiansen

C. C. Webster & P. N. Wilson:

AGRICULTURE IN THE TROPICS - 2.ed.
London 1980, VIII, 640 s., ill., 23 cm, £ 12.95. Longman Group Ltd.

Denne kendte lærebog er i den foreliggende 2. udgave revideret og udvidet med godt 100 sider, hvorved den fortsat fremtræder som en af de bedste på området. Bogens styrke ligger i den omfattende indsigt i tekniske forhold, altså i dens udgangspunkt i den moderne